

## תורה שבעל-פה

בית, חינוך ומשפחה

יחידת לימוד אחת

### הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

|           |   |        |   |     |        |
|-----------|---|--------|---|-----|--------|
| פרק ראשון | — | (15×4) | — | 60  | נקודות |
| פרק שני   |   |        |   |     |        |
| או        | — | (10×4) | — | 40  | נקודות |
| פרק שלישי |   |        |   |     |        |
| סה"כ      | — |        |   | 100 | נקודות |

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).  
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

**ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.**

**ב ה צ ל ח ה !**

המשך מעבר לדף ◀

## ה ש א ל ו ת

### פרק ראשון (60 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 15 נקודות).

1. א. "אמר רב: אסור לאדם שיקדש את האישה עד שיראנה" (קידושין, מ"א, א').  
 (1) מה כוונת המילים "עד שיראנה"?  
 (2) מה לומדים מדברי רב לגבי בניית הקשר בין בני זוג? ציין שני פרטים.  
 (5 נקודות)
- ב. (1) מה הם "אירוסין" בלשון ימינו, ומה הם "אירוסין" בלשון המקרא וההלכה?  
 (2) — זוג "מאורס" בלשון ימינו ומעוניין לבטל את האירוסין — כיצד יעשה זאת?  
 — זוג "מאורס" בלשון המקרא ומעוניין לבטל את האירוסין — כיצד יעשה זאת?  
 (10 נקודות)
2. א. (1) מהו סכום "עיקר הכתובה", ומדוע נקבע דווקא סכום זה?  
 (2) באילו מצבים האישה זכאית לקבל מהאיש את סכום הכתובה שלה?  
 (10 נקודות)
- ב. כיצד נוהגים כיום לחלק את הרכוש בין בני הזוג במקרה של גירושין? (5 נקודות)
3. א. "שלום בית" הוא עיקרון חשוב בחיי המשפחה, ובהתנגשות עם חובות מסוימות עיקרון זה גובר.  
 כתוב שתי דוגמאות לכך. (6 נקודות)
- ב. (1) בגמרא מובא סיפור על בן בבל שנשא אישה ישראלית. בסוף הסיפור בבא בן בוטא אומר לאישה: "את עשית רצון בעלך, המקום יוציא ממך שני בנים כבבא בן בוטא" (נדרים, ס"ו, ב').  
 באיזה מובן עשתה האישה בסיפור זה את רצון בעלה, ומדוע בכל זאת בעלה כעס עליה?  
 (2) מה לומדים מסיפור זה על חיי הזוגיות?  
 (9 נקודות)

4. א. מדוע הגירושין נעשים באמצעות גט כתוב ולא די באמירה בעל-פה? כתוב שני נימוקים.  
(6 נקודות)
- ב. "בגטי נשים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני" (ערכין, פרק ה', משנה ו').  
(1) ציין שני מצבים שבהם כופים את הבעל לגרש את אשתו.  
(2) הסבר מדוע האמירה "רוצה אני" מועילה גם במצב של גט כפוי.  
(9 נקודות)
5. א. "כיבוד אב ואם הוא התנאי היסודי לנצחיותה של האומה הישראלית" (הרב שמשון רפאל הירש).  
הסבר את קביעתו של הרב הירש. (5 נקודות)
- ב. הסבר מהו כיבוד הורים ומהו מורא הורים, וכתוב דוגמה אחת לכל מצווה.  
(6 נקודות)
- ג. אדם שראה את אביו עובר על דברי תורה — כיצד עליו להעיר לו, ומדוע בדרך זו דווקא?  
(4 נקודות)

## ◀ המשך בעמוד 4

## פרק שני (שאלות על פרקים א-יא מהחבורה) (40 נקודות)

אם בחרת בפרק זה, ענה על ארבע מהשאלות 6-10 (לכל שאלה — 10 נקודות).

6. א. לדעת רמב"ן, איסור קרבה (נגיעה) של חיבה הוא איסור מדרבנן.  
ב. מדוע אסרו חכמים נגיעה כזו? (2 נקודות)
7. א. בחור ובחורה נמצאים לבדם בחדר שאפשר לסגור בו את הדלת — כיצד עליהם להיזהר באיסור ייחוד? פרט שני מצבים. (8 נקודות)
8. א. מה הם קידושי שחוק? מהו מעמדם ההלכתי של קידושין אלה? (6 נקודות)  
ב. מה על האישה לעשות כדי למנוע תסבוכת במקרה של קידושי שחוק? (4 נקודות)
9. א. כתוב שתי מטרות של מצוות עונה. (6 נקודות)  
ב. כתוב הבדל מהותי אחד בין החיבור של זכר ונקבה אצל בעלי החיים, לבין החיבור בין איש לאשתו. (4 נקודות)
10. א. ציין את שלושת שלבי הטהרה של אישה נידה, והסבר בקצרה כל שלב. (7 נקודות)  
ב. כתוב משמעות אחת של הטבילה במים. (3 נקודות)

## 10. מושגים ושאלות קצרות

ענה בקצרה על שניים מהסעיפים א-ג (לכל סעיף — 5 נקודות).

- א. "זכור אותו האיש לטוב ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכח תורה מישראל" (בבא בתרא, כ"א, א').  
מה תיקן יהושע בן גמלא בנוגע לחינוך התלמידים? בתשובתך התייחס לגיל התלמידים, למקום הלימוד ולאחראים להקמת המסגרת הלימודית.
- ב. איש יכול לקדש אישה באמצעות חפץ ששוויו פרוטה בלבד. מה אפשר ללמוד מכך על אופי קניין הקידושין?
- ג. מהו "הסכם לכבוד הדדי"?

## המשך בעמוד 5

## פרק שלישי (שאלות על פרקים א-ו, י-יד) (40 נקודות)

אם בחרת בפרק זה, ענה על ארבע מהשאלות 11-15 (לכל שאלה — 10 נקודות).

11. **א.** לדעת רמב"ן, איסור קרבה (נגיעה) של חיבה הוא איסור מדרבנן.  
**ב.** מדוע אסרו חכמים נגיעה כזו? (2 נקודות)  
**ג.** בחור ובחורה נמצאים לבדם בחדר שאפשר לסגור בו את הדלת — כיצד עליהם להיזהר באיסור ייחוד? פרט שני מצבים. (8 נקודות)

12. **א.** מה הם קידושי שחוק? מהו מעמדם ההלכתי של קידושין אלה? (6 נקודות)  
**ב.** מה על האישה לעשות כדי למנוע תסבוכת במקרה של קידושי שחוק? (4 נקודות)

13. **א.** כתוב שתי מטרות של מצוות עונה. (6 נקודות)  
**ב.** כתוב הבדל מהותי אחד בין החיבור של זכר ונקבה אצל בעלי החיים, לבין החיבור בין איש לאשתו. (4 נקודות)

14. **א.** "לעולם ידחוק אדם עצמו ויתגלגל בצער... ואל ישליך עצמו על הציבור" (רמב"ם ושו"ע).  
 מהי ההתנהגות הראויה הנלמדת מכלל זה? (4 נקודות)  
**ב.** במדרש רבה נאמר שבני גד ובני ראובן "עשו את העיקר טפל ואת הטפל עיקר".  
 פרט את טענתו של משה כלפי בני גד ובני ראובן על פי המדרש, וכתוב מה אפשר ללמוד ממדרש זה לגבי סדר העדיפויות הראוי בחייו של אדם. (6 נקודות)

## 15. מושגים ושאלות קצרות

- ענה בקצרה על שניים מהסעיפים א-ג (לכל סעיף — 5 נקודות).  
**א.** "זכור אותו האיש לטוב ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכח תורה מישראל" (בבא בתרא, כ"א, א').  
 מה תיקן יהושע בן גמלא בנוגע לחינוך התלמידים? בתשובתך התייחס לגיל התלמידים, למקום הלימוד ולאחראים להקמת המסגרת הלימודית.  
**ב.** איש יכול לקדש אישה באמצעות חפץ ששוויו פרוטה בלבד. מה אפשר ללמוד מכך על אופי קניין הקידושין?  
**ג.** מהו "הסכם לכבוד הדדי"?

## בהצלחה!